Inreg. 15-V-1929

279052

ANUL V. - No. 23.
1 Octomvrie 1929.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar şi în Românul necinstit şi înstrăinat!"

Omagiu marelui patriot român IOAN RAŢIU

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"
Apare la 1 şi 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul ţării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. Lazar Isaicu.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
CLUJ, STRADA B O B N-rul 7

TIPOGRAFIA „A R D E A L U L
STR. MEMORANDULUI Nr. 22

© BCU CLUJ

279052

ANUL V. — Nr. 23

Cluj, 1 Octommvrie 1929

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"

Omagiu lui Ioan Raţiu

Infrăţirea Românească, ce representă integral ideea naţională, nu poate lipsi să-şi exprime omagiul pentru memoria nemuritorului luptător de dincoace de Carpaţi, Dr. Ion Raţiu, cu prilejul binecuvântat când baroul de Turda îi eternizează amintirea prin ridicarea unui monument, cu participarea întregii suflări româneşti oficiale şi neoficiale.

Ioan Raţiu rămâne în istoria neamului subjugat şi în lupta de desrobire a lui figura luminoasă, care a strălucit mai ales în următoarele epoci:

In 1848 ca tribun favorit al lui Avram Iancu, un tânăr student în drept, de o extraordinară luciditate şi de bravură admirabilă, al cărui rol de vitejie a fost fixat pentru viitorime de către viteazul tribun Ciurileanu în cuvinte de epopeie, rămase până acum în Arhiva Academiei Române.

Al doilea moment: lupta lui alături de Metropoliţii Şaguna şi Suluţiu, de veşnică amintire, alături de baronul Vasile Pop şi Ilie Măcelaru, alături de gazetarii G. Bariţiu şi Iacob Mureşanu, purtată între anii 1859—62 pentru câştigarea autonomiei Transilvaniei, înfăptuită la 1863 prin Dieta dela Sibiu, care a decretat egala îndreptăţire a naţiunii şi limbii româneşti în Ardeal. In această dietă, drept recunoaştere a meritelor sale, a fost ales, pe lângă Preşedintele numit de Impărat marchizul Folliot de Crenneville, Dr. Ioan Raţiu ca primul vice-preşedinte român representând naţiunea sa, care în corpul legislativ nu mai fusese representată dela 1437 când s'a suprimat *Universitas Valachorum.*

Al treilea moment a fost când, după pierderea de fapt a autonomiei Transilvaniei în 1866, Ioan Raţiu, în urma înţelegerii cu Metropolitul Suluţiu, Ilie Măcelaru, Ion Hanea, Iacob Bologa, Gheorghe Bariţ, Iacob Mureşanu şi Baron David Ursu de Margine, au luat calea spre Tronul dela Viena cu un memorand redactat de Ilie Măcelaru, fostul său coleg tribun şi în urmă cel dintâi preşedinte al partidului naţional din Ardeal.

Impăratul Franz Iosef i-a dat asigurări, în urmă călcate, pentru menţinerea autonomiei Transilvaniei, cerută în memorand.

Al patrulea moment este prezentarea memorandului din 1892 la Impărat şi Regele Ungariei, în fruntea unei delegaţii numeroase, refuzată a fi primită.

Această viaţă de luptător pentru neam culminează în procesul memorandului, apărat de tânărul avocat Dr. Amos Frâncu, discurs de apărare nu a putut fi rostit pentru-că apărătorii şi-au depus mandatul spre a demonstra că în Ungaria apăsătoare nici o apărare formală nu era cu putinţă.

Drept omagiu ce ne simţim datori a aduce memoriei lui Ioan Raţiu publicăm în cele ce urmează întroducerea şi cuvântul de încheiere din apărarea avocatului Amos Frâncu.

„Ilustre Domnule Baron, [1])
Stimaţii mei domni [2])

Acel ce, după o viaţă viguroasă de 18 veacuri în această casă de jale a fost acoperit de două ori cu linţoliul morţii: Ardealul nu a murit.

Lângă mortul în aparenţă veghiază, la lumina strălucitoare a făcliilor continuităţii de drept istorice şi a conştiinţei naţionale, milioanele poporului român.

In zadar au pus alternativa crudă: a crede mort pe mortul în aparenţă, ori a muri; în zadar s'a trâmbiţat cuvântul „uniune ori moarte", poporul veghetor a vărsat torente de sânge şi s'a ridicat la o nouă vieaţă.

Tot zadarnic au pronunţat a doua oară moartea Ardealului adormit şi au aruncat lozinca: „uniune ori temniţă" pentru veghetorii ce nu încetează de a lucra spre trezirea adormitului.

Fruntaşul poporului veghetor de milioane stă astăzi înaintea Dv; şi mie soldatului de rând, fără nume, mi-a revenit grava datorie de a vă convinge pe Dvoastră, că ideia, al cărei fruntaş luptător ţinteşte acuzaţia să-l facă martir, isbucneşte din mormânt şi străbate prin pereţii temniţei.

Trebue să-mi fac această datorie înaintea Dv., faţă de cari pot să aplic cu conştiinţa împăcată cuvintele memorabile ale lui Dechèze, nemuritorul model al tuturor apărătorilor: „eu caut între Dvoastră pe judecători şi nu văd decât acuzatori".

Trebue să încerc aceasta faţă de Dv., cari sunteţi duşmani ireductibili ai ideii, al cărei port-drapel a fost Dr. Ioan Raţiu, în cursul întregii sale vieţi din floarea tinereţii până la bătrâneţea încovoiată.

Idea este: Autonomia Ardealului şi în aceasta egala îndreptăţire naţională.

Când a lucit lacrima arzătoare a suferinţii poporului, pentru pierderea ţării şi a libertăţii, când din nou a început să doară rana sângerândă, deschisă pe corpul naţiunii prin răscolirea drepturilor câştigate, a isbucnit întrebarea: de ce a trebuit să se piardă odată cu ţara şi libertatea. Iar pentru recâştigarea drepturilor perdute a tresărit inima poporului român şi

---

[1]) Preşedinte al Tribunalului, a cărui calitate ca atare apărătorul Amos Frâncu nu i-a recunoscut-o şi de aceia i se adresează cu formula de mai sus.

[2]) Nu, domnilor juraţi!

© BCU CLUJ

ecoul revendicării a răsunat în milioane de pepturi.

In această clipă s'a desfăşurat din nou vechiul steag, purtând cuvintele: autonomia Ardealului, egala îndreptăţire, frăţietatea şi libertatea naţională.

Spre aceste ţinte se îndrepta voinţa poporului român.

Stăpâniţi de patima exclusivismului de rasă, acei ce vreau să acorde libertatea numai în schimbul naţionalităţii, în zadar au închis ventilele de siguranţă, prin care s'ar fi manifestat puterea de presiune a voinţii poporului: libertăţile publice.

Amintirea trecutului, cerinţa prezentului, plângerea durerii, ruga nădejdii, puterea istoriei, forţa dreptului şi încrederea într'un viitor mai bun nu s'au rătăcit în întunericul conspiraţiei, ci şi-au rupt drum spre lumină.

Tinerimea naţiunii a purtat la judecata lumii civilizate marea cauză a libertăţii naţionale, iar

Reprezentanţii naţiunii române, mandatarii legitimi ai alegătorilor au purtat marea cauză a libertăţii naţionale acolo, unde străluceşte deapururi deviza: *Justitia regnorum fundamentum*, la treptele tronului suveran.

La locul înalt i-a condus un sentiment: „dorul păcii de mult pierdută şi grija pentru o mai bună soartă viitoare a patriei".

Pe acest drum au avut o singură călăuză: lealitatea tradiţională a naţiunii române.

Tradiţia aceasta nu a isvorât din hotărîrile de detronare dela Târgul-Mureş, Onod şi Dobriţin, ci s'a inspirat din lozinca pusă de Monarch pe steagul nostru, care sună: „für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue" (pentru stăruinţa neclintită în credinţa jurată).

La acel loc înalt o singură convingere i-a condus, formulată atât de precis de Benjamin Constant: „les libertés des peuples sont les colonnes des thrônes, et quand ces libertés sont à terre le thrône aussi se trouve abaissé".

Acest sentiment, această tradiţie, această convingere au fost eternizate într'un memorand, pe care poporul român l'a voit şi aleşii săi, în frunte cu Dr. Ioan Raţiu, l'au înaintat la stăpânul inimelor noastre.

Infăţişarea memorandului a fost manifestarea celui mai elementar drept: dreptul de petiţie.

Mă doare în suflet că la acest punct sunt silit a mă opri. Puterea guvernului (maghiar) s'a înfipt între tron şi între o naţiune, care şi-a făcut cea mai frumoasă datorie a credinţei de a spune în memorandul său adevărul, având un singur scop: nu răsturnarea unui regim, ci modificarea legală a unui sistem de guvernământ, care, sub aparenţa legilor, s'a pus în serviciul unei utopii irealizabile, utopie pe care contele Stefan Széchenyi a definit'o: „a maghiariza şi a unifica".

De aceia enunţa memorandul:

„Azi ca totdeauna, convinşi că numai prin o sinceră înfrăţire a popoarelor se poate asigura pacinica desvoltare a patriei noastre, Românii stăruie în dorinţa, ca în formă legală şi prin concursul factorilor competenţi sistemul de guvernare să fie reformat în patria noastră astfel, ca să se asigureze drepturile odată câştigate şi să se ţină seamă de interesele legitime ale tuturor popoarelor ce compun statul ungar poliglot".

Pacea şi frăţietatea, nu lupta şi dorul de dominaţiune, modificarea legală şi nu răsturnarea violentă, au bătut în inimile acelora, cărora nu li s'a îngăduit să ajungă la stăpânul inimilor. Nici aceasta n'a fost destul; ci guvernul a târât pe banca acuzaţilor pe reprezentanţii naţiunii pentru exercitarea unui drept, pe care nici tirania nu-l prigoneşte iar concepţia constituţională l'a respectat totd'auna ca un principiu inviolabil, declarând drept violare de constituţie urmărirea acelora, cari au exercitat dreptul de petiţie.

Având în vedere că această ţară îşi caută la toate prilejurile modelul constituţiei sale, în Constituţia Angliei, să-mi fie permis a mă referi, ca la o întrupare tipică a principiului inviolabilităţii dreptului de petiţie, şi anume la „billul de drepturi" din 1689 al Angliei. Acest bill consfinţeşte ca un străvechiu drept englez, „dreptul supuşilor de a-şi înainta petiţii la rege", statornicind că „ori-ce arestare sau urmărire judiciară pentru astfel de petiţie este nelegală".

In dispreţul acestui principiu, aceia ce au exercitat, prin memorand, dreptul de petiţie, stau astăzi pe banca acuzaţilor; astfel am ajuns în vremea, când, după cuvântul lui Montesquieu, e nevoe de a se arunca văl asupra libertăţii, cum ascunde omul statuele zeilor; iar după cântecul lui Béranger s'ar putea exclama: pauvres enfantes, vous croyez qu'on peut encore crier: vive la liberté"!

Dacă pe clientul meu, în consecinţă, nu l'ar apăra imunitatea dreptului de petiţie, il apără conţinutul memorandului încriminat, din care şi Dv. a trebuit să vă câştigaţi convingerea, că prin memorand poporul român şi representanţii săi nu au căutat nimic altceva decât adevărul şi dreptatea.

Când în acest cadru s'au fixat postulatele din memorand, s'a făcut aceasta nu împotriva ordinei de drept, ci pentru validitarea ei, întemeiându-se pe legea ei statică, care în trecut a creiat continuitatea de drept, bazându-se pe legea ei dinamică care impune mersul înainte al popoarelor, şi sprijinindu-se pe legea etică, superioară însăşi ordinei de drept, care lege etică coprinde libera desvoltare, a vieţii naţionale şi are drept suprem principiu egala îndreptăţire între naţiuni într'un stat poliglot.

Când poporul românesc a văzut că se clatină toate aceste trei coloane a ordinei de drept, prin acţiunea unei minorităţi facţioase sprijinită numai pe forţa brută, cutezând a se identifica pe sine cu statul şi întrupând idealul şi scopul statului în unificarea de rasă, atunci poporul românesc a avut datoria să declare înaintea înaltului tron convingerea sa obştească, ce astăzi este încriminată, expusă în următorii termeni din memorand:

„Dreptul istoric, întocmai ca dreptul public al Transilvaniei, legile fundamentale, „Pragmatica Sancţiune", asigurează autonomia Transilvaniei într'o formă inatacabilă, şi poporul român, mai ales după proclamarea egalei îndreptăţiri la 1848 şi după desvoltarea făcută în anii 1863—1865 în dreptul public, avea în acest act preţios, suprema garanţie pentru viaţa naţională română pe viitor, şi aspiraţiunile lui naţionale culminau în această autonomie".

Când memorandul invoacă dreptul istoric, ca unul ce garantează în chip imuabil autonomia Ardealului, se provoacă la sentinţa unui for pe care Schiller o numeşte: Die Weltgeschichte ist das Weltgericht. Judecata acestui for pune în evidenţă dreptul autonomiei Transilvaniei, cu o logică inexorabilă şi lumină atât de orbitoare, încât nu-l poate scoate din ţâţâni nici puterea tiranului nici patima trecătoare a mulţimii şi nici odioasa frazeologie rabulistică".

. . . .

© BCU CLUJ

Ilustre, Domnule Baron,
Stimați Domni,

Este răsunetul adevărului ce se repercutează din fiecare cuvânt al textului încriminat din Memorand.

Se poate înăbuși adevărul dar nu se poate contesta.

Acuzatorul public, reprezentantul forții, s'a angajat a-l înăbuși; dar nu s'a angajat a-l contesta.

Forța va trebui să se încline înaintea adevărului: acest adevăr îl reclamă acei ce vor să ajungă liberi cetățeni într'o patrie liberă în numele paternității.

Iar adevărul va învinge mai presus de toate pe temelia de drept statică și etică; iar dacă nu se admite pe temelia ordinei de drept dinamică".

Dr. AMOS FRÂNCU

Lecții de limba franceză

D-na Geormăneanu dorește să dea lecții de limba și literatura franceză, la elevi de școală și adulți. Se dau meditații și din alte obiecte din învățământul secundar.

Binevoiți a vă adresa în Strada Berde Nr. 3 etajul II.

Consfătuirea Președinților L. A. N. C.

Sâmbătă 14 Septemvrie 1929, de „Inălțarea Sfintei Cruci", s'a ținut la Iași, Consfătuirea Președinților L. A. N. C., întruniți la locuința Președintelui Suprem al L. A. N. C., dl prof. **A. C. Cuza.**

Dl **prof. A. C. Cuza** *salută asistența, în numele L. A. N. C., mulțumind Președinților de organizații, că s'au grăbit să răspundă la convocarea prin Comunicat, asistență compusă din dnii* **Iuniu Lecca** *fost deputat (Bacău)* **Ing. Gr. Bejan** *(Iași),* **Avocat Mihail Manea** *(Roman),* **Prof. I. D. David** *(Huși),* **Dr. Haralamb Vasiliu** *fost deputat (Botoșani),* **Prof. Gh. Cârlan,** *fost deputat(Suceava),* **Colonel I. Neculcea** *(Iași),* **I. Vasiliu Oituz** *(Bacău),* **Avocat Donca Manea** *(Galați),* **I. Marinescu** *(Galați),* **C. Mihăilescu Floridor** *(Brăila),* **N. Robu** *(Rădăuți),* **Gh. Rusu** *(Storojineț),* **Avocat I. Cocută** *(Roman),* **Prof. P. State** *(Soroca),* **Dr. Poliacu** *(Iași),* **Prof. E. Usatiuc** *(Iași),* **Avocat I. Delateișani** *(București),* **Avocat Gh. Urziceanu** *(Bacău),* **Avocat I. V. Emilian** *(București),* **Avocat C. Calmuschi** *(Iași),* **C. Șoldănescu** *(Dolhasca),* **I. Chitigoi** *(Tg. Ocna),* **P. Ivanovici** *(Roman),* **I. Stanciu** *(Bacău),* **V. Hârbu** *(Tg. Ocna),* **Al. Grigorean, L. Sindile, I. Lalescu, M. Prăjescu** *(reprezentanții Tineretului L. A. N. C. București), și* **N. Petrașcu, T. Mociulschi, I. Marievici** *(reprezentanții Tineretului L. A. N. C. Iași).*

Citește apoi adeziunile și părerile, comunicate Consfătuirei, din partea următorilor domni cari au fost împiedecați să asiste personal: **Prof. Dr. N. C. Paulescu** *(București),* **Prof. I. C. Cătuneanu** *(Cluj),* **Avocat Gh. M. Demetrescu** *(Craiova),* **I. Țieranu** *(Timișoara),* **Dr. C. Murariu** *(Lugoj).* **I. Negru** *(Reșița),* **R. Damian** *(București),* **Avocat V. T. Prelipceanu** *(Fălticeni),* **Pr. S. Ioan Iliuț** *(Storojineț),* **Prof. Th. Huțanu** *(Cernăuțiu).*

Prima ședință *este deschisă de dl* **prof. A. C. Cuza,** *la orele 9 a. m., în care s'a făcut* **discuțiunea generală**, *asupra chestiunilor interesând mișcarea și țara, iar* **ședința doua** *este deschisă de dl* **prof. A. C. Cuza**, *la orele 3 p. m., în care s'au discutat punctele puse la ordinea de zi:* **Intensificarea acțiunii și complectarea organizațiilor, Propaganda scrisă și orală, Chestiunea băncilor, Alegeriie comunale și parțiale, Relații externe** *(Federația internațională a studențimei antisemite, Congresul mondial antisemit),* **Inaltul Consiliu de Apărare Națională, și Manifestul către Români.**

Ordinea de zi fiind terminată, dl prof. A. C. Cuza mulțămește în numele L. A. N. C. tuturor, pentru sacrificiile făcute în interesul cauzei și pentru admirabila **unire frățească** *în cursul desbaterilor, fără nici o disensiune. făcându-se încă odată dovada, că L. A. N. C. este o* **frăție de muncă,** *a cărei* **disciplină organică,** *o face capabilă să îndeplinească orice chemare în Stat și declară Consfătuirea, închisă.*

Trăiască Președinții Organizațiilor L. A. N. C.!

Trăiască Președintele Suprem, dl prof. A. C. Cuza!

© BCU CLUJ

Pretutindeni nesuferiţi

Bernard Lazare, cel din rassa lui Iuda, afirmând că prezenţa Jidanilor aduce după sine antisemitismul, a rostit un adevăr demonstrat în istoria universală. Câtă vreme membrii acestui neam isbutesc, prin raritatea lor, să treacă neobservaţi în mulţimea poporului — care îi găzdueşte, trăind ca indivizi izolaţi, pierduţi în sărăcie şi murdărie, pot atrage mila ori dispreţul vecinului autohton.

Când însă prin simţul solidarităţii tradiţionale se stabilesc firele de comunicaţie între Jidanii răsleţi; se strâng legăturile, se adună laolaltă şi prinde a se înfiripa o comunitate, imediat poporul gazdă începe a înţelege că această asociaţie este altceva decât suma indivizilor cari o compun. Ceeace îl determină să înţeleagă acest adevăr, nu este constatarea că asociaţia de venetici are alte obiceiuri, altă religie, că se ţine de o parte şi se arată exclusivistă, ci faptul brut de toţi simţit că în acel loc nevoile materiale cresc, viaţa se scumpeşte, populaţia de baştină muncind tot mai din greu, sărăceşte, iar mănunchiul de Jidani se îmbogăţeşte în paguba celor ce zadarnic se trudesc.

Din acel moment antisemitismul a luat naştere, având drept cauză primordială sdruncinarea economică adusă în localitate prin prezenţa Jidanului.

Se pot adăugi ulterior la acest antisemitism de origină curat economică şi alte consideraţiuni superficiale şi deci trecătoare; dar fondul hotărîtor, incontestabil, al pornirii contra Jidanului este cauza economică: *acapararea mijloacelor de traiu în aşa măsură încât populaţia autohtonă nu se mai poate hrăni.*

Din această cauză s'a născut în toate timpurile şi la toate popoarele deslănţuirea luptei contra Jidanilor şi cu cât mizeria popoarelor despoiate a fost mai grea, cu atât reacţiunea firească s'a descătuşat mai radicală. Nu în intoleranţa religioasă, care s'a putut grefa mai târziu în mod incidental pe mizeria populaţiei, suptă de lipitoarea jidovească; ci în însăşi această mizerie se află adevăratul motiv al exceselor săvârşite în cursul istoriei de naţiunile cari au avut neghiobia să adăpostească Jidani printre ele.

Aceeaş cauză produce aceleaşi efecte, chiar când după împrejurări, se manifestă variat. Fondul reacţiunii este acelaş, înrădăcinat fiind în instinctul conservării.

In consecinţă rana adâncită în carnea poporului prădat, dă şi astăzi naştere la măsuri, ce amintesc evul-mediu, pe care scriitorii jidani cu rea credinţă îl bârfesc ca intolerant şi obscur, când în realitate reprezintă acea epocă fundamentală din istoria Europei, în care naţiunile cele nouă s'au putut închega devenind individualităţi etnice precis conturate numai prin faptul că încrucişarea de sânge s'a făcut în lăuntrul aceleiaş rasse ariene la adăpostul sigur al creştinismului efectiv dominant şi în atmosfera înlăţătoare a moralei blândului nostru Mântuitor.

Nu este vorba nici de rassă, nici de religie deosebită, dlor Jidani, când se ridică astăsi Rusia lui Stalin şi interzice împărţirea bonurilor de alimente printre fiii neamului vostru; când se ridică Arabii din Palestina şi vă înpuţinează cum pot ei, bieţii oameni, sub regimul declaraţiei *Balfour.* Ambele fapte reprezintă măsuri, luate după împrejurări şi oameni, cari în mod necesar se îndreaptă contra aceluiaş *parazitism jidovesc* ce a pustiit toate ţările şi a desperat toate popoarele.

Peste Nistru justificarea soluţiei radicale s'a formulat precis: „cine nu lucrează nu mănâncă".

Aşadar guvernul sovietic, în chip oficial confirmă în faţa lumei întregi, că Jidovimea din ţara vecină este un parazit care până acum a consumat fără să fi produs.

Este bine că s'a accentuat încă odată acest adevăr, demonstrat de istorie la fiecare pas [1]).

Nu poate fi vorba de ură de rassă sau intoleranţă religioasă, dlor Jidani, când Arabii din Palestina s'au ridicat ca un singur om contra neamului vostru, ce se menţine în acea ţară numai prin braţul înarmat al puterii britanice. Arabii sunt Semiţi ca şi voi. Dece nu vă mai pot suferi? Arabii musulmani au trăit în pace veacuri multe alături de voi ce vă închinaţi lui Moise. Dece se ridică contra voastră, tocmai acum când vă ştiu ocrotiţi de o forţă incomparabil superioară protecţiunii turceşti de altă dată?

Pentru simplul motiv că bieţii oameni, ajunşi la desperare prin parazitismul vostru, preferă riscul mitralierelor şi al bombelor din aeroplane englezeşti, decât să moară de foame, rupţi de lipitoarea jidovească.

Câtă vreme eraţi puţini, — şi eraţi numai 60.000, [2]) la intrarea Englezilor în Ierusalim, faţă de 600.000 Arabi şi 70.000 creştini, — când eraţi mai puţini de 10 la sută şi săraci lipiţi pământului faţă de populaţia ţării, vă târaţi viaţa mizerabilă fără a fi vătămători pentrucă nu puteaţi. In zece ani de exerciţiu al mandatului britanic, v'aţi dublat numărul, aţi întemeiat colonii cu bani de pomană dela diferite societăţi jidoveşti, vă cârmuiţi, la adăpostul armelor ce nu-s purtate de Macabeii voştri, v'aţi întins ca râia peste pospodăriile Arabilor, pe cari treptat i-aţi alungat din pământurile lor, cum aţi scos din vatra strămoşească pe bieţii Români din Maramureş. Aţi scumpit viaţa pentrucă voi nu munciţi, voi nu creiaţi bunuri, voi vă înghesuiţi, lacomi şi vicleni, ca intermediari între producători şi consumatori. Din această îndeletnicire de trântori, aţi vieţuit în toate ţările şi la toate popoarele ce v'au găzduit.

Iată-vă traiul de paraziţi. Când Arabii, sistematic sărăciţi, au simţit că nu se mai pot ţine nici ca servitori la voi, cei noui veniţi, care le-aţi scumpit viaţa şi le-aţi ieftinit produsele muncii lor, — aşa cum se întâmplă în România întregită în toamna anului 1929 — era firesc să se trezească şi la ei instinctul de conservare şi să isbucnească în fapte ce v'au pus pe gânduri şi pe voi, paraziţi pretutindeni nesuferiţi, şi Marea Britanie, care tot vă mai ocroteşte.

Lordul Balfour şi-a făcut iluzii, când, nesocotind învăţămintele istoriei, şi-a închipuit că poate dura în linişte „Căminul naţional Jidovesc", alături de naţiunea arabă.

Jidanul nu se aşează în nici o ţară din lume cu gândul cinstit de a coopera prieteneşte cu populaţia ţării. El se furişează cu intenţia frauduloasă de a acapara toată bogăţia ţării prin înşelăciune, corupţie şi munca altora, urmând să-i robească populaţia şi să o des-

---

[1]) Cine mai are vre-o îndoială, să citească lucrarea lui Alfred Rosenberg apărută la München în 1920 întitulată: „*Dis Spur des Juden im Wandel der Zeiten*" (Urma Jidanului în mersul timpurilor).

[2]) Vezi Roger Lambelin, *L'impérialisme d'Israël.* Paris 1924 pag. 255.

© BCU CLUJ

fiinţeze înlocuind-o cu neamul lui Iuda. Această politică se practică, isbutind pe zi ce trece tot mai mult, în Maramureş ca centru de expansiune iudaică, pentru tot nordul ţării de dincoace de Carpaţi.

Atare politică de exterminare a populaţiei autohtone. Arabii au demonstrat că nu o vor tolera. Isbucnirea instinctului de conservare naţională, ce nu se poate nimici decât cu însăşi viaţa, a întărit, de curând în Palestina încă odată învăţământul dat de experienţa istorică: *conlocuirea cu Jidanii este isvor permanent de frământări sângeroase* pe seama lor.

Singura soluţie mulţumitoare şi pentru ei şi pentru naţiile între cari s'au pripăşit, este eliminarea paraziţilor şi aşezarea lor într'o regiune, care exclusiv să le aparţină, aşa cum a cerut un Jidan de bună credinţă, încrezător, el, în capacitatea constructivă a rassei lui: *Theodor Herzl.*

I. C. CĂTUNEANU

Cuvântare ţinută de Dr. V. Trifu - Bucureşti, la Intrunirea Publică a L. A. N. C., Culoarea de Verde — Bucureşti, la 8 Sept. 1929

Domnule President,
Domnilor,

Un om sănătos la minte şi la trup îşi apără cu cea mai mare grija aceasta sănătate şi ţinteşte, prin toate gândurile şi faptele sale, sa nu atarne de nimeni, să fie stăpân pe sine şi pe ale sale.

El este condus, îndrumat, de un dar dumnezeesc, care este *conştiinţa lui.*

Această conştiinţă îi spune dacă este pe un drum bun, îl îmbărbătează, iar dacă este pornit greşit, tot conştiinţa îl vesteşte şi-l opreşte de a făptui ceva dăunător sănătăţii sau independenţii lui.

Conştiinţa îl face pe om să-şi dea seama de ce este bine şi ce este rău; ea îi judecă faptele bune sau rele, cât timp este pe pământ; pe urmă, judecata o face Dumnezeu.

Dacă unui om sănătos, cineva îi spune: „nu mai munci, bea şi mănâncă", acesta îşi va asculta conştiinţa şi va răspunde răspicat: „nu pot, căci nu mă lasă conştiinţa, care mi-e curată".

Sau dacă unui om sănătos la minte, cineva care se numeşte: Fagure sau Graur, Albu sau Negru, Vlad ori Dragoş, Ţăranu ori Nedelea, îi zice: „revoltă-te, frate! dă cu barda, tovarăşe! hai bade, să răsturnăm rosturile Ţării că nu-s bune; hai că eu te iubesc, că-s Român ca şi tine!"

conştiinţa îi spune lămurit:

„nu! sfătuitorii tăi cu nume neaoş româneşti nu au sânge, nici suflet românesc! nu-i asculta, îndepărtează-i dela tine, izgoneşte-i!"

Şi omul sănătos ascultă ce-i spune conştiinţa.

Domnilor,

O naţie, ca şi un om, trebuie să ţină neîncetat în seamă să-şi păstreze întregi, în orice clipă, vigoarea naţională şi înţelepciunea; să le ferească de sminteli.

Caşi un om, naţia trebuie să ţintească mereu, cu cea mai aprigă energie, ca ea să rămână liberă, stăpână la ea acasă, independentă.

Şi naţia are nevoie de o conştiinţă; *Conştiinţa naţională*, pe care în unele Ţări, o reprezintă mintea şi priceperea căpeteniilor partidelor politice.

Am zis, Domnilor, în unele Ţări, căci, de pildă, în Ţara Românească, de multă vreme, căpeteniile partidelor politice nu mai reprezintă, *de loc*, conştiinţa naţională, ele ne mai fiind sănătoase la minte.

Totuşi, Dumnezeu nu ne-a părăsit încă, de tot.

Şi la noi, mai există astfel, din mila Lui, undeva, acolo la Iaşi, o conştiinţă naţională foarte puternică şi luminoasă, reprezintată de un om mare al Neamului românesc: d. Profesor *A. C. Cuza.*

Da, să trăiască d. Profesor Cuza, să trăiască, adică conştiinţa noastră naţională.

Dar, Domnilor, naţia românească nu mai este nici ea aşa de sănătoasă; ea nu mai ştie să asculte conştiinţa sa. Cu ochii la paradele politicianilor bolnavi de patimi josnice, cu urechile asurzite de palavre şi făgădueli mincioase, a uitat să asculte şi să vadă de unde şi dela cine îi vin sfaturile cu adevărat bune.

Dovadă?

Iată, Domnilor. Am tras obloane grele, îndurerate mai alaltăeri, pentru liniştirea sufletelor speriate ale Jidanilor sgâriaţi de Arabi, în Palestina, unde se duseseră, săracii de ei, să pună la plug animale mai puţin primejdioase ca boii, oameni.

Deşi ar fi trebuit să nu uităm că Jidanii mint şi că desigur nu a fost nici un Jidan ucis, ci doar Jidani morţi de bătrâneţe, totuşi, ne-am repezit să închinăm lungi şi jalnice articole, în toate gazetele, pentru bieţii Jidani.

Partidul naţional-ţărănesc a prezintat cu lacrimi călduroase, mângâieri patronilor săi jidani.

Partidele liberal şi averescan s'au îndoliat, adânc mâhnite, ca să dovedească şi mai adâncul lor devotament faţă de atotputernicii stăpâni, Jidanii.

D. Lupu a urlat de dureri; Socialiştii s'au cutremurat de groază gândindu-se la „măcelăritul" scumpilor lor tovarăşi dela Palestina.

In lojile francmasonice, durerea a fost imensă; fraţii masoni creştini, adică slugi, s'au dârdâit într'un picior mai solemn ca de obiceiu, şi mai nătângi ca 'n alte dăţi, au prezintat omagiile lor de supunere în faţa şefilor lor jidani, mâniaţi foc.

Desigur că şi Patriarhia, ca de obiceiu, s'a milostivit să permită părintelui Profesor Gala Galaction şi părintelui Profesor Scriban, marea onoare, de a plânge în genunchi, în Templul jidovesc, în numele umilitei noastre Biserici creştine, al căreia alt reprezentant, părintele Profesor şi Decan Mihălcescu, slugă francmasonică abjectă, ducea condoleanţe cine ştie cărui Jidan infect, şef masonic al său la Paris.

Ne-am închinat toţi ca nişte nemernici, în faţa mincinoasei dureri a Jidanilor.

Domnilor,

Am uitat pe orfanii noştri de răsboiu pe drumuri.

Am întors capul dinaintea feţii chinuite a văduvii noastre de răsboiu, care a urmat cu picioarele goale şi în sdrenţe, trupul neînsufleţit al Marelui nostru Rege Ferdinand.

Am trimis la cerşit pe invalidul de răsboiu.

Din mormintele sacre ale eroilor, am făcut altar de tămâiere a tuturor javrelor fugite depe front.

Am întemniţat pe ostaşii noştri căzuţi în mâinile duşmanului, istoviţi de răni şi foame şi am ridicat în cinste şi în slavă lichelele jidăneşti, cari s'au pricopsit de pe urma trădării şi a jafului celui mai neînchipuit.

Am sacrificat, nădejdea Dinastiei, unei Jidoafce.

Am dat milioane de voturi Jidanilor cari se răţoiesc, azi, în Parlamentul Ţării, de unde scui-

© BCU CLUJ

pă, fără frică şi fără ruşine, toate sentimentele româneşti amorţite.

Partidele politice se întrec în a da pâinea şi sarea Ţării pe mâinile străinilor, pe cari îi aduc cu sutele de mii pe fiecare an, în spinarea noastră mult răbdătoare.

Am scos din cărţile de şcoală orice cuvânt, care ar fi putut atinge măcar cât de puţin, mândria, nesfârşita mândrie, trufia jidănească.

Am isgonit din sufletul nostru pe marii scriitori ai Neamului, cari nu au stimat pe Jidani şi i-am înlocuit cu slugi fără talent şi fără dragoste de Ţară, fiindcă plac acestora.

Am scos din serviciile naţionale pe Români, svârlindu-i în mizerie cu copiii lor, şi am băgat în locul lor, Jidani. In Armată, în Statul major al Armatei, în căile ferate, ei deţin, azi, cele mai importante posturi; nimic nu le mai este tăinuit, pretutindeni au frâul liber.

Am pus grele piedeci fiilor noştri, pentru a-i opri dela şcolile înalte, pe care le-am lăsat libere copiilor de Jidani.

Am adus cu cheltuieli imense, tot felul de haimanale jidoveşti, de pe toată suprafaţa pământului, ca să ne controleze; la gară, au fost primiţi de către Miniştrii Ţării, cari au avut incalificabila îndrăsneală să- ducă la masa Regelui, ca pe Prinţi. Printre aceste aimanale, a fost şi un falit fraudulos fugit, odinioară, din ţara pe care o furase: Aronovici, care a fost primit cu alaiu regesc.

Domnilor,

Am dus neruşinarea noastră aşa de departe încât conducătorii Ţării Româneşti hotărîseră să trimită reprezintant al nostru la Vatican, Ministru plenipotenţiar al României pe lângă Papa dela Roma, un Jidan.

Gândiţi-vă bine! Acolo, unde toate ţările creştine trimit pe oamenii cei mai străluciţi, din cele mai nobile familii, noi, ţară creştină trimiteam un Jidan.

Iar infamia noastră este cu atât mai evidentă, cu cât suntem obligaţi să recunoaştem că Jidanul ar fi ajuns Trimis extraordinar al României, dacă un alt Jidan, furios că el nu este încă Ministru, nu ar fi început să strige în gazetele subvenţionate de el.

Sfânta Biserică românească de mult nu mai recurge la serviciile creştinilor şi lucrează cu furnizori şi interpuşi Jidani.

Copiii noştri nu se mai duc Duminica dimineaţa la Biserică, ci se înghesuie la serbările cu teatru şi cinematograf, rânduite de Jidani, anume ca să împiedice influenţa binefăcătoare a Bisericii asupra copiilor.

Am permis concursuri de frumuseţe pentru ca Jidanii să poată mai sigur prostitua pe cele mai frumoase fete ale noastre.

Am permis ne mai auzita ruşine, ca un admirator al Jidanilor, un vechiu miluit al reclamei jidoveşti, să rânduiască Sf. Scriptură, pe un jargon jidano-românesc.

Domnilor,

Am permis totul cu nepăsătoare slugărnicie.

Un singur lucru nu am permis. Nu am permis întrarea în Parlamentul românesc, a conştiinţei naţionale, tocmai în ceasul cel mai greu al Neamului. Ne-am supus ordinilor jidăneşti, căci d. Profesor Cuza ar fi stingherit pe reprezentanţii lui Iuda şi ar fi scuturat nesimţirea slugilor lor josnice, aşa zişii reprezintanţi ai Românilor.

Nu am permis nici intrarea în Parlament, a celui mai curat, a celui mai nobil suflet românesc, a domnului Profesor dr. Paulescu, care ar fi impus tuturor nu numai prin strălucirea faimei lui de savant universal cunoscut, dar şi prin incomparabila sa curăţenie sufletească.

I-am sacrificat pe amândoi.

Dar dânşii erau obişnuiţi cu nerecunoştinţa, cu ingratitudinea.

Părăsiţi în repetate rânduri, chiar de acei pe cari d. Profesor Cuza îi scoasese la iveală sau îi scăpase de ocnă, admirabilii noştri profesori rămân cu toate uneltirile celui mai distrugător neam din câte există, neclintiţi ca nişte stânci de granit, întregi, majestoase, în mijlocul valurilor nimicitoare.

Partizanii lor fugari nu au isbutit să se facă comparaţi decât cu nişte bolovani rostogoliţi din jurul lor; s'au măcinat în valuri şi zac, acum, pe fundul apelor turburi.

Domnilor,

Eu văd, în jurul nostru prea puternică isprava jidănească, imoralitatea, stricăciunea şi avântul ei prea vijelios; credinţa în Dumnezeu, mântuitoarea noastră de altădată, este prea slăbită, azi, pentru a-i putea pune frâu şi a curma răul.

Sufletul decăzut nu poate împiedeca sdruncinarea iremediabilă a trupului!

Deaceea eu nu-mi pot închipui că Neamul românesc va putea scăpa de o apropiată pieire!

Intr'o lume deşănţată, care nu pricepe însemnătatea îndrumărilor Profesorului Paulescu, ideile politice mântuitoare ale Profesorului Cuza nu pot rodi; ele nu-şi pot face drum prin necinste, josnicie şi imoralitate.

O naţie care nu mai pricepe rostul sfânt al Familiei, nu poate să mai priceapă nici menirea înaltă a unei naţiuni!

Şi suntem mult prea stricaţi! Cei foarte, foarte puţini buni nu sunt organizaţi, şi nu luptă îndeajuns.

Domnilor,

Luând cuvântul pentru prima oară într'o întrunire publică, mă felicit că o fac în faţa unei personalităţi eminente, ca d. Profesor I. C. Cătuneanu, care se luptă pentru mântuire, în Ardeal, dar, îmi permit, — cu amărăciune, — curajul să termin prin a-mi exprima ferma convingere, că nu este departe vremea, când naţia românească se va jeli cumplit, la un nou zid al plângerilor, dacă Jidanii îi vor îngădui măcar atâta favoare: să plângă.

Şi nimeni nu va avea dreptul să spună că nu ne-am meritat soarta.

Dr. V. TRIFU

— Bucureşti —

Domnul Sever Bocu

Este de prezent în 1929 Ministrul Banatului. Acum vre-o douăzeci şi câtiva de ani a lăsat banca *„Lipovana“* unde era angajat ca funcţionar pentru a ocupa postul de redactor responsabil la *„Tribuna“* ziar naţionalist integral din Arad. A avut şi procese de presă, a fost şi închis de Unguri. In timpul răsboiului mondial a trecut Carpaţii în România.

După înfăptuirea României Mari, Dl *Sever Bocu*, apare din nou în Ardeal şi Banat, ca fruntaş al partidului naţional-ţărănist, cu aspiraţii de ministru.

Işi cumpără o casă cu etaj în Lipova şi altă avere, care în toamna anului trecut 1928 ajunsese în pragul licitaţiei, din cauza datoriilor nearanjate. Dl Bocu prin adunări publice, ducea tonul cu lozincele — *Români nu plătiţi dările, Români nu ascultaţi de poruncile autorităţilor!* căci sunt unelte liberale, care fură *poporul!*

© BCU CLUJ

Cerea să se desfiinţeze vagoanele ministeriale! Cuvântul Dlui *Bocu* răsuna la toate adunările.

Soseşte ziua de 10 Nov. 1928 când Inalta Regenţă însărcinează pe dl *Iuliu Maniu,* să formeze guvernul. Acum răsufla mai uşurat Dl *Sever Bocu,* căci trebuia să capete şi el un scaun în minister. — Şi l-a căpătat, cu chin cu vai, cu incidentul dela Copşa, şi cu mai ştiu eu ce fel de apucături.

In sfârşit iată-l pe Dl *Sever Bocu* ministru fără portofoliu al Bănatului, şi comisar al serbărilor dela *„Alba Iulia"*. Iată şi vagonul ministerial la dispoziţia sa, deşi înainte cu o lună tuna şi fulgera contra vagoanelor ministeriale. Iată-l că opreşte un tren expres-orient în gara de Nord pentru ca să-i lege şi vagonul ministerial. Au trecut şi serbările dela Alba-Iulia din 20 Maiu 1929, cu ospăţul şi cu medalia comemorativă de care s'au scris şi vorbit multe.

In vara anului 1929 casa Dlui *Sever Bocu* s'a renovat. In ea lucrează un pictor neamţ cu plată zilnică de una până la două mii de lei — timp de peste două luni. In gara din Radna s'au descărcat nişte mobile venite din Viena, şi nişte sobe de porţelan pentru Dl *Sever Bocu.* In ziua de 8 Sept. 1929, când călătorii nu încăpeau în tren, pe o linie laterală din gara Radna, staţiona vagonul ministerial al Dlui *Sever Bocu.*

După cele cuprinse mai sus, opreşte-te iubite cititor şi judecă singur persoana Dlui *Sever Bocu,* o judecă pentrucă Dta în calitate de contribuabil ai acest drept, să judeci pe unul care beneficiază de banul adunat cu trudă şi plătit în visteria ţării sub formă de impozit.

Cum poate fi numit omul care până la 3 Nov. 1928 tuna şi fulgera contra vagoanelor ministeriale, iar din 10 Nov. 1928 ocupă însuşi un astfel de vagon, opreşte timp de două ore un tren expres pentru a-şi lega şi vagonul ministerial, iar în 8 Sept. 1929, când călătorii nu aveau loc în tren, în gara Radna odihnea vagonul ministerial, al aceluia care cu un an mai înainte, turba la vederea unui astfel de vagon?

Cum se poate explica faptul, că din plata de ministru, după 10 luni de funcţionare, să-ţi plăteşti datoria de milioane — care te adusese în pragul licitaţiei — să-ţi renovezi casa din Lipova, angajând pictor cu plată de mii de lei pe zi, timp de luni de zile, — să-ţi aduci mobilă din Viena şi sobe de porţelan, iar în pictură să foloseşti şi aur veritabil?

Toate acestea sunt faptele Dlui *Sever Bocu,* iar Dta iubite cititor judecă, nu după lege, ci după simţul Dtale de dreptate, pe acest beneficiar al trudei Dtale depusă în visteria ţării, sub formă de impozit!

Şi să mai spună domnii miniştri şi parlamentari naţionali-ţărănişti că *„nu sunt bani"?!* Răspunde Dta Domnule *Sever Bocu,* sunt, sau nu sunt bani?

ŞT. PENEŞ
— Petroşani —

Revolta izbucneşte... în sufletul omului cinstit

Dacă depresiunea morală creşte şi se răspândeşte, cauza-i sistemul neruşinat şi revoltător întrebuinţat de cei ce conduc această ţară.

Un exemplu care face parte din regula generală:

La Iaşi, unde încă femeile mai cred în dreptate, din cauza tradiţiei, unde mai era iluzia că valorile reale mai erau încă apreciate şi recunoscute, — se prezintă un loc vacant la direcţia Şcoalei Normale de Invăţătoare. Doamna Costin profesoară eminentă de pedagogie şi filosofie la acea şcoală, bine apreciată şi bine cunoscută în rândul profesoarelor, este solicitată de către colegele sale să primească acest post, ca fiind recunoscută, cea mai aptă. Inainte însă de a i se adresa personal, Profesoarele toate adresează un memoriu ministrului, iscălit de toate, prin care cer numirea Dnei Costin ca directoarea cea mai aptă dintre ele.

Spre marea lor mirare, primesc vestea dela minister, că la direcţia acelei şcoli e numită o profesoară, cea mai slabă, mai mediocră, cea mai puţin demnă dintre toate profesoarele, cari ar fi putut fi numite, străină de şcoală; cauza acestei numiri este numai, că e soţia unui politician — în înţelesul de astăzi, specific îndeletnicirei acestei meserii, pentru care nu se cer titluri, nici activitate, nici caracter, ci pur şi simplu, aşa cum este astăzi politicianul tip: ignorant, lipsit de caracter, de capacitate morală şi intelectuală, nu ştiu nimic pentru aceasta, nici nu pot aprecia valoarea şi cunoştinţele altora, nu văd nimic în afară de interes personal, nu mai aud deci glasul conştiinţei, căci aceasta a pierit deja de mult, de când, a devenit politician activ.

Se mai poate trage încă concluzii noi. Dna Costin este sora Domnului Mihai Manoilescu *înscris în partidul naţional-ţărănesc. Dnul Mihai Manoilescu, are însă, un cap admirabil şi o cultură şi are încă şi suflet. Ei bine şi cu toate că el este în partid şi cu toate că sora sa are merite necontestate, nu a putut fi numită la locul care, recunoscut de toată lumea, îl merita. Pentru ce? Pentru că valorile rezleţite printre politiciani sunt tot mai la spate lăsate, nu e nevoie să se prea ştie că mai există, doar cei ignoranţi sunt toţi, cei fără caracter sunt mulţi şi cei inteligenţi şi culţi puţini sunt, tare puţini şi aceştia i-ar pune într'o lumină proastă pe ceilalţi, comparaţia dintre ei şi soluţionarea diferitelor probleme grele i-ar pune în inferioritate ar da prilejul să se aprecieze pe sine, aceasta i-ar durea şi i-ar jena. Pe când dacă-i îndepărtează în mod sistematic, fiind toţi de acelaş calibru, se gradează între ei, se clasează luând ca unitate de măsură: îndrăzneala, inconştienţa, lipsa de bun simţ; se sugestionează reciproc şi acţionează cum le dictează interesele personale şi de gaşcă politică. Impresia momentului îi conduce, pentrucă în eul lor nu au nici o rezervă, nici intelectual, nici cultural, şi nici moral, la care ar trebui să facă apel în rezolvirea problemelor. Pentru aceasta şi actele lor te îngrozesc, te jignesc, te umilesc şi demoralizează şi te pun în imposibilitate de a reacţiona. Căci cu cine nu are conştiinţă, nici frică de păcat, nu poţi lupta, că te zdrobeşte, mai ales când sunt aşa de mulţi şi toţi strânşi uniţi.*

Din acest haos, din acest dezechilibru şi de răsturnare a valorilor, profitorii principali sunt Jidanii, cari se îmbogăţesc, capătă toate drepturile, li se dau toate privilegiile, apoi toţi ceilalţi străini, care huzuresc şi dispun au numai drepturi, fără nici o obligaţie şi agenţii politici care trăiesc cum nici în vis nu şi-au putut închipui. Aceştia sunt factorii de care se folosesc corifeii politici pentru a face

© BCU CLUJ

să funcţioneze întreg aparatul administrativ şi cultural al ţărei.

Povestea corbului care a scăpat caşul din plisc, la laudele vicleniei vulpi, se poate aplica politicianilor cu deosebirea că corbul mai face provizii multe acasă şi dacă scapă caşul din cioc se întoarce la provizii.

Cine însă va suferi şi chiar poate să şi dispară dacă nu se trezeşte cât mai e timp, va fi neamul nostru, care a făcut cele mai mari jertfe pentru a făuri această ţară, la care să fiţi convinşi că nici unul dintre aceştia care o înjosesc astăzi nu au contribuit cu nimic, cu toate că pretenţia o au. Istoria însă va dovedi.

Când pisica nu-i acasă, şoarecii joacă pe masă. Dacă energiile şi valorile care sunt astăzi sub pământ şi care au făcut România mare, ar fi deasupra pământului, nici un chip din cei ce-şi bat astăzi joc de ţară, nu s'ar mai arăta.

Dr. ELENA BRATU
— Cluj —

„Vlad Ţepeş cu perciuni"

Din broşura apărută, cu titlul indicat, în Bucureşti la Tipografia „Bica" — Ionel Georgescu, strada Justiţiei Nr. 30, al cărei autor este dl VASILE VLĂDESCU, profesor şi avocat, cunoscut luptător naţionalist şi creştin prin tăria şi intransigenţa convingerilor sale, reproducem primele pagini, cari pot servi ca o luminoasă introducere ori-cărei scrieri cu caracter antisemit, rămânând ca pentru restul broşurii cititorul să se informeze procurându-şi-o dela autor.

„Neîndoios este, că cel mai mare profit din răsboiul mondial l-au tras Jidovii de pretutindeni, dar mai ales cei din statul roman. Răsboiul mondial se încheie pentru toţi beligeranţii, învinşi ori învingători, cu milioane de morţi, de mutilaţi, de văduve şi orfani, de sarcini incalculabile, reprezentate prin datorii de răsboiu şi impozite aproape intolerabile; un singur neam de oameni, Jidanii, fără să fie pierdut vreun individ din cauza răsboiului sau pentru răsboiu, s'a ales cu cea mai mare prosperitate materială şi politică. — In adevăr, o statistică cinstită — deci nu din acelea ieşite din oficine jidoveşti — ar constata ceeace ar părea paradoxal la prima vedere, că, în timpul marelui răsboiu mondial — Jidanii, nu numai că n'au pierdut ca număr, dar au mai câştigat, din cauză că ei, chiar când n'au fost spioni ori trădători, ori dezertori la inamic, s'au învârtit atât de bine pe la partea sedentară, încât s'au întors din răsboiu mai graşi la corp şi pungă şi apoi, prosperitatea lor economică le-a sporit şi natalitatea.

„Jidanii, vor fi murit în răsboiu, dar nici într'un caz din pricina răsboiului, ci din alte pricini, din care ar fi murit şi fără răsboiu, sau cel mult, dacă vor fi murit unii şi de frică. Mascaradele care se fac, cu „eroii jidani morţi pe front", constituesc o nemeritată şi intolerabilă insultă la adresa adevăraţilor eroi, a celor 800.000 martiri ai neamului.

„Până la răsboiul mondial, în România mică, Jidovimea progresase destul din punct de vedere economic şi ziaristic; dar totuşi, art. 7 din Constituţiunea dela 1866, punea frâu acestui element parazitar, ţinându-i închise porţile cetăţeniei, precum şi împiedicându-l de a poseda imobile rurale. Această măsură i-a împiedicat în acelaş timp pe Jidani: de a pătrunde prea adânc în vieaţa economică a ţării, favorizând crearea unei clase dominatoare, compusă din elemente româneşti sau românizate, clasă absolut necesară menţinerii şi desvoltării conştiinţei naţionale în marea pătură incultă a ţărănimii". In urma răsboiului mondial însă, Jidanii, cu cea mai mare trecere la Versailles, profită de toate strâmtorile noastre şi ne impun încetăţenirea lor în massă, astfel că România cea Mare născută din unificarea tuturor Românilor, cu preţul atâtor martiri, atâtor jertfe, coprinde deodată un număr întreit de elemente parazitare (Jidovi), cu un câmp de activitate cu mult mai mare decât chiar numărul lor; prin desfiinţarea art. 7 şi deci şi a restricţiunilor de a se aşeza prin comunele rurale.

„In România mică, nu se poate spune că, cu toată piedica art. 7, ei n'au avut o influenţă relativ destul de mare în viaţa economică şi chiar politică a ţării.

„Din punct de vedere, economic, Jidanii luaseră destul avânt şi înainte de răsboiul mondial, punând mâna pe comerţul şi industriile dela oraşe şi chiar de prin sate. Meşteşugul lor de a se camufla, de a se insinua, de a eluda legile, de a corupe, de a-şi deschide prin bani orice porţi, făcuse din ei şi atunci adevăraţii potentaţi ai acestei ţări; în politică, ajutaţi de o presă foarte abilă, şi strecuraţi pe lângă politicianii nemernici, îşi urmau drumul lor, de a pregăti totul în favoarea lui Izrael.

„Şi cu tot avântul ce-şi luaseră înainte de răsboiul mondial, Jidanii erau puşi oarecum la carantină de art. 7. Oricât de mare influenţă aveau ei graţie presei lor, finanţelor lor mondiale, totuşi, în mica Românie, toată lumea politică, cu rare excepţiuni, era de acord pentru păstrarea art. 7. Instinctul de conservare naţională era încă destul de puternic, pentru a nu ceda tuturor presiunilor şi curentelor umanitare, tuturor strigătelor neruşinate ale Alianţei jidoveşti. Românul îşi apără existenţa, nepermiţând intrarea în viaţa politică a ţării, acestui vrăşmaş declarat al creştinătăţii, care n'avea alt scop decât să-i acapareze averea, sugându-l ca o lipitoare, să-i pervertească moralul şi să-l transforme într'o vită de povară.

„Răsboiul mondial, dacă ne-a făcut dreptatea de a ne vedea după atâtea sacrificii, uniţi într'un stat, pe toţi fraţii români răsleţiţi, ne-a făcut însă şi marea ofensă şi nedreptate, prin tratatul dela St. Germain, de a ne pune pe picior de egalitate politică cu toţi locuitorii „fără deosebire de origină etnică sau de religie" (art. 5 din Const. nouă), cu toate că aceşti locuitori, nu numai că nu contribuiseră cu ceva la formarea României Mari, dar, dimpotrivă, erau nişte năvălitori, aşezaţi pe meleagurile ţării, prin corupţie, prin mituire şi apoi tot timpul cât au locuit în ţară, nu s'au distins decât prin parazitism şi speculă.

„Astfel, ne-am pomenit deodată în România Mare, cu toţi jupânii cari se'nvârtiseră în toate chipurile, atât subt ocupaţia nemţească cât şi pe front, cari speculaseră toate suferinţele şi mizeriile răsboiului, că mai au şi pretenţia de conducători politici, luându-şi calitatea, când de cetăţeni, când de minoritari, după cum le bate vântul.

„Infăptuirea României Mari

© BCU CLUJ

ne-a dat şi chestia destul de delicată a minorităţilor, care însă nu ne poate îngrijora atât de mult cât aceea a Jidanilor, neasimilabili, parazitari şi a toate corupători.

„Inarmaţi şi cu drepturile politice, Ovreii caută să acapareze partidele politice şi în orice caz să le perverteascā; caută să-şi pună în practică toată puterea şi influenţa dizolvantă a rassei lor; pregătesc şi susţin orice mişcări sociale, în legătură cu Republica Sovietică a lui Trotzki ori a lui Béla Kun. Atentatele dela Senat, grevele de tot felul, mişcările de stradă sunt ajutate, întreţinute de presa lor, care pregăteşte opinia publică, în sensul acaparării depline a bogăţilor acestei ţări de către neamul lui Izrael. E destul a cita legile de prelungire a contractelor de închiriere care au avut un efect sigur: trecerea proprietăţilor clădite cu muncă românească, în mânile noilor cetăţeni... In asemenea împrejurări, partidele politice, devin din ce în ce mai aservite lor. Şi, dacă nu vedem încă miniştrii Jidani, vedem Români puşi aproape pe faţă în serviciul lor, adevărate creaturi ale lor.

„De pe orizontul politic al României dispar pe rând, în timpul răsboiului N. Filipescu, dr. Istrati, C. Arion, Marghiloman, Petre Carp, Delavrancea, apoi, după răsboiu, Take Ionescu şi în sfârşit Ionel Brătianu; şirul bărbaţilor de stat se răreşte tot mai mult. Ceva mai înaintea lui Ionel C. Brătianu, ţara pierde pe marele său Rege Ferdinand, după ce prinţul Carol — speranţa ţării — se desmoştenise singur prin faptele sale, ajutate foarte mult de acţiunea semită, care, încă demult, cu tactul şi perseverenţa-i cunoscute, urmărea, prin corupţie şi intrigă, să desfiinţeze dinastia, cu atâtea sacrificii dobândită de neamul românesc.

„Jidanii atot puternici peste tot: un Jidan, avocatul S. Rosenthal — spre ruşinea ţării — lichidează succesiunea defunctului Rege Ferdinand; acelaş Jidan e trimis în misiunile cele mai delicate străine, în numele neamului românesc! O jidoafcă — un exemplar dintre cele mai imunde — înlocueşte pe neprihănita şi vrednica soţie a Prinţului Carol, Principesa Elena, care dăduse naştere iubitului Rege de astăzi Mihai. Minoritatea Regelui Mihai, impune Regenţa. Partidele politice, din ce în ce mai infectate de Jidani, conduc ţara cu parlamente din ce în ce mai slabe mai ales prin neomogenitatea lor; presa, din ce în ce mai acaparată de Jidani; armata ţării începe a fi infectată şi ea de virusul jidănesc, de o sută de ori mai primejdios pentru disciplina, rostul şi rolul ei, decât cea mai grozavă molimă; biserica, bântuită de diferite curente propagate şi întreţinute de Jidani: şcoala, cu taxele ei şcolare, tocmai bune pentru a lăsa porţile ei deschise numai Jidovilor cari, trebuesc să pună mâna şi pe toate dregătoriile ţării, după ce au pus mâna pe toate bogăţiile ei; curentul umanitarist, în şcoală, sapă mereu temeliile naţiei, înlocuind pe fiece zi patriotismul cel sănătos cu umanitarismul cel sarbăd şi nesincer".

V. VLĂDESCU

Banca Ţării S. A.

fostă Banca Apărarea Naţională

Bucureşti, IV Calea Călăraşilor No. 114

Aviz către acţionari

Se aduce la cunoştinţă generală că prin deciziunea Adunării Generale Extraordinare din 28 Martie a. c., ratificată de Trib. Ilfov S. I. Com., publicată în Monitorul Oficial No. 75 din 6 Aprilie 1929. Actul Constitutiv şi Statutele băncii au fost modificate în sensul, că cuvintele: „Banca Apărarea Naţională", cuprinse în ele, s'au înlocuit prin cuvintele „Banca Ţării".

Sediul băncii a fost mutat din str. Regală No. 18, în Calea Călăraşilor No. 114 (Piaţa Traian).

Acţionarii băncii sunt rugaţi să se prezinte pentru ridicarea titlurilor definitive, cari se eliberează numai la ghişeul băncii, pe baza Certificatelor Provizorii, în primirea acţionarului sau a unui împuternicit al său.

Se menţionează că acţiunile nu pot fi expediate prin poştă, banca neputându-şi lua răspunderea ajungerii lor la destinaţie şi nici suporta spesele de remitere.

Totodată, anunţăm pe Domnii acţionari, cari n'au încasat încă dividendele, că plata lor se face deasemenea numai la cassa băncii, în fiecare zi.

La începutul lunei Octomvrie a. c. Consiliul de Administraţie al băncii se va întruni sub preşedinţia D-lui General Doctor I. Macridescu, pentru a hotărî sporirea capitalului social.

„BANCA ŢĂRII".

«Propaganda evreo-maghiară în Ardeal»

In legătură cu articolul „Propaganda evreo-maghiară în Ardeal", apărut în revista Infrăţirea Românească nr. 21 din 1 Septemvrie 1929 şi apărut în gazeta Ordinea nr. 215, din 29 August 1929 — cu articolul „Propagandă Maghiară pe plaiurile Ardealului" şi în gazeta Biruinţa, etc., dat de corespondentul Grindean profesor şi I. Butăroiu înv.-director din Urmeniş jud. Cluj, dl notar Aurel Pintea din Urmeniş, ne trimite spre publicare, scrisoarea dsale, din care reproducem partea ce se referă la articolul amintit:

„Este adevărat că trupa Sarkadi din Arad în ziua de 20 Aug. a venit în comuna Urmeniş, dar nu este adevărat că ar fi fost însoţită de plutonier-majorul N. Găină, şeful secţiei de jandarmi din Sărmaş. Dl şef de secţie de jandarmi a venit în comună numai întâmplător, ca să facă inspecţie la postul de jandarmi din Urmeniş; a venit din comuna Budeşti, pe când artiştii au venit din comuna Sărmaş.

Prezentându-se la oficiul meu în ziua de 21 Aug., subsemnatul făcând control asupra actelor ce posed, am constatat că toate actele s'au aflat în bună regulă, am constatat că toţi sunt cetăţeni români şi am constatat că posed autorizaţia de a putea da reprezentaţie. Şi astfel eu ca ofiţer de poliţie judiciciară, în comună, am constatat că au concesiune pentru trei reprezentaţii. Afirmaţia domnului profesor Grindean, că jandarmeria ar fi pus la dispoziţia artiştilor, local pentru reprezentare, nu corespunde întru nimic adevărului; ei dela început au voit ca să-şi construiască scenă, la o casă particulară a lui Bercovits şi Simon, comerciant din Urmeniş şi aflând loc mai corespunzător, au cerut autorizaţie pentru un local la proprietarul Banffy.

La reprezentaţie, ca şi singura autoritate adm. în comună, mi-am ţinut de datorinţă de-a fi prezent, din singurul motiv, ca să văd, că în adevăr acel program se predă care e admis; am constatat că s'a jucat piesa teatrală censurată şi pe lângă aceasta, artiştii ne-au delectat şi cu cântece şi cu dansuri româneşti."

Aurel Pintea, notar

© BCU CLUJ

Mişcarea Cooperatistă

„Datoria tinerei generaţii,,

Acesta este titlul unui articol scris de Dl prof. I. C. Cătuneanu, *şi publicat în fruntea Revistei noastre din 15 Decemvrie 1924.*

Reproducem mai jos o parte din acel articol — de mare actualitate şi azi — pentru a vedea stimaţii noştrii cititori, felul cum Dl Profesor universitar I. C. *Cătuneanu, directorul revistei „Înfrăţirea Românească", înţelege să concentreze în mânile Românilor, cele două isvoare de venit:* comerţul şi finanţele *cu ajutorul cooperativelor — curăţind ţara de Jidani.*

„Faţă de această primejdie tineretul universitar are o datorie, dacă vrea să mai trăiască pe pământul strămoşilor lui liber şi româneşte când va ajunge la maturitate; are datoria *să curete această ţară de Jidani.*

Cum? ***Nu*** prin mijloace violente, pentrucă acestea nu duc la nici un rezultat. Opera de curăţire trebue urmată cu stăruinţă, fără preget, în cadrul legalităţii, *pe cale economică: prin cooperative,* pentrucă numai prin cooperative se poate scoate, radical din viaţa economică, Jidanul *intermediar* şi *parazitar.*

Intr'adevăr, când toţi Românii din fiecare sat al acestei bogate ţări, vor înţelege să-şi adune economiile lor, într'o bancă populară, de unde în caz de lipsă se va împrumuta săteanul nevoiaş plătind dobândă uşoară, şi nu va mai merge la cârciumarul Jidan ca să-i plătească pentru o mică sumă camătă însutită sub diferite forme: când toţi Românii din orice sat vor înţelege să facă o tovărăşie, o cooperativă, prin care să-şi vândă produsele lor *direct* la oraş, iar *nu* să le dea pe nimic Jidanului pripăşit în comună., care în urmă le vinde mai scump câştigând el, care *nu* a muncit, în loc să câştige acela care a asudat arând, semănând, secerând, tăind şi cărând lemnele din pădure; când toţi Românii din fiecare sat al acestei bogate ţări vor înţelege ca, prin cooperative de aprovizionare, să-şi procure cele trebuincioase vieţii lor de toate zilele, iar nu să le cumpere dela Jidanul, care cere 7 preţuri pe marfa veche şi proastă adusă dela oraş: atunci se pune întrebarea ce va mai face Evreul la sate, când nimeni nu va mai lua bani cu dobândă dela el, când nimeni nu-i va mai vinde, când nimeni nu va mai cumpăra nimic dela el? Răspunsul este firesc: Secând toate izvoarele de câştig ale parazitului, deprins de veacuri să exploateze, iar nu să producă, îşi va face Jidovul bagajele şi va pleca. Acest este adevărul exprimat atât de simplu şi de cuminte în următoarea zicătoare, care dovedeşte simţul practic, lipsit de orice brutalitate, al Românului de dincoace de Carpaţi:

Nu-l bate, că duce-s'a:
Numai de mâncat nu-i da.

Cât de mult îi doare pe Jidani mişcarea cooperatistă la noi, poate oricine judeca, din următoarele rânduri scrise de conducătorii evrei Gelerther şi rabinul Niemerover la 1902, spre a combate întemeierea băncilor populare la sate, în România mică:

„Guvernul român ţine prin înfiinţarea băncilor populare româneşti la sate să paralizeze mijloacele evreieşti de traiu, constituind prin înfiinţarea unor astfel de bănci cea mai mare lovitură pentru mii de familii evreieşti, ai căror cami le susţin existenţa prin împrumuturile date ţăranilor români".

Aşa dar.recunosc ambii Jidani, că neamul lor trebue să continue a păstra privilegiul cametei la sate şi că guvernul român le strică operaţiunile!

Pentruca însă mişcarea cooperatistă să aibă ca efect *deparazitarea* ţării de Jidanii intermediari, se cere din partea noastră muncă stăruitoare şi continuu cinstită; *se cer oameni de caracter.*

A fi om de caracter înseamnă a păstra o linie dreaptă de purtare, dela care să nu te abaţi nici speriat de greutăţile luptei zilnice, nici ademenit de ispita ce-ţi poate zâmbi în calea vieţii.

Omului fără caracter îi lipseşte statornicia în judecată, fie că nu se poate ridica de-asupra evenimentelor neobişnuite, spre a le aprecia cu seninătate, fie că îşi găseşte interesul meschin şi trecător de a-şi schimba opinia. A schimba opinia în mod dezinteresat şi în mijlocul unor transformări radicale, înseamnă o rectificare inteligentă, cu condiţia esenţială să nu-ţi fi schimbat conştiinţa.

Omul fără caracter nu are simţul demnităţii personale, e slugarnic, linguşitor. Linguşirea a ajuns astăzi cheia miraculoasă care deschide toate porţile, pentrucă alterează justa apreciere a tuturor oamenilor noştri politici. Chiar dacă inteligenţa puternicului zilei prinde subtila manevră, simţul lui moral în loc să se trezească la reacţiunea necesară, se lasă somnolent în mireasma odihnitoare a vorbelor dulcege şi a atitudinei de desăvârşită docilitate. A exprimat exact Italianul, această stare de mulţumită pasivitate, punând în gura linguşitului constatarea: *mi adula, ma mi piace.* Când în chipul acesta cumpăna judecăţii drepte şi neînduplecate e înlocuită cu criteriul amorului propriu, satisfăcut prin adulaţiune, fiecare îşi poate explica pentru ce oamenii de caracter din ţara noastră nu au rolul ce li se cuvine, potrivit adevăratului lor merit. Această lipsă gravă în viaţa publică a României mici, o constata Mihail Kogălniceanu, în discursul ţinut la Cameră, în ziua de 12 Februarie 1885, spunând guvernanţilor de pe vremuri: *„Dacă vă lipsesc (talente), este pentrucă căutaţi numai acele talente (capacităţi) cari vă convin, iar nu acelea care trebuesc".* De atunci nu s'a produs nici o schimbare în bine.

Omul fără caracter îşi vinde conştiinţa, se lasă ***mituit.*** Această practică constitue cea mai grea plagă din câte acoperă corpul României întregite, tocmai în epoca de consolidare. Păcatul nu este specific românesc; în urma războiului s'a întins pretutindeni. Dar nicăeri ca la noi, corupţia nu bântue cu atâta furie: nicăeri nu a făcut atâţia îmbogăţiţi, ducând în ispită şi pe aceia, care ar fi putut rămâne cinstiţi: nu a îngrămădit indirect dar efectiv atâtea greutăţi în calea consolidării statului român".

Cercul cooperatist «Blajul» — din Blaj

Seria cercurilor cooperatiste din judeţele Mureş şi Târnava-mică, pentru vara aceasta, s'a încheiat în ziua de 1 Septemvrie a. c. la Blaj, unde, în urma convocării a 44 unităţi cooperative, s'a constituit cercul cooperatist „Blajul" sub preşedinţia dlui canonic *Ştefan Roşianu,* având de secretar pe d. *Toma Cocişu.*

© BCU CLUJ

Din partea Oficiului Național al Cooperației Române au participat dnii secretar general Gr. *Mladenatz,* inspectori generali *Gh. Constantinescu* și *Gt. Enescu* și subinspectori *Ilie Codreanu* și *Gh. Ciurescu,* federala *„Zorile"* din Lupuș fiind reprezentată prin dl *I. Modrigan,* parlamentul prin dl deputat *dr. Augustin Popa,* iar Camera de agricultură prin dl consilier *Boeru.*

In frunte cu dl *Dr. Rusu,* rectorul facultății teologice din Blaj, au asistat numeroși intelectuali din localitate și împrejurimi.

După introducerea și salutul dlui președinte canonic *St. Roșianu,* a vorbit dl secretar general *Gr. Mladenatz,* care și-a exprimat bucuria că lumina coperației în această regiune pornește dela istoricul Blaj. După ce-a lămurit scopul ocercurilor cooperatiste în organizarea technică și consolidarea cooperației prin propagandă cinstită, a arătat că în general scopul cooperației este de *a înlocui pe intermediar* și deci a îmbunătăți situația materială a săteanului, căci cooperația face parte integrantă din viața economică a țării

Noua lege pentru organizarea rațională a cooperației a avut în vedere greșelile trecutului și tinde a creia cooperației o situație de-a trăi pe picioare proprii, în jurul marelor federale regionale și uniunilor de îndrumare și control.

Statul va sprijini și în viitor cooperația, îndeosebi la organizarea valorizării produselor sătenilor și, pentru statorncirea cooperației în locul cuvenit, a solicitat participanților unire, încredere în cooperație, capital propriu și propagandă, după care a părăsit sala în uralele participanților pentru a pleca la Cluj unde sosise d. ministru Răducanu.

Dl *I. Modrigan* a afirmat că marile mișcări populare isbucnesc îndeosebi în țările agricole, unde numai prin cooperație se poate face dreptate economică. Influențați de cooperația de consum din regiunile industriale ale Angliei, Belgiei, Franței, etc. îndrumarea cooperației din ultimii ani s'a îndreptat mai mult spre cooperația de consum și, întrucât țara noastră, e mai mult agricolă, rezultatele n'au fost cele așteptate în această direcție.

Progresele cooperației de credit au indicat că e singurul nucleu pe lângă care se vor naște și propăși și celelalte feluri de cooperație.

Relevând frumoasele rezultate ale cooperației din Danemarca, țară eminamente cooperatistă, a arătat că printr'o propagandă bine organizată, prin concursul intelectualilor din sate, introducerea cooperației în programa analitică a școlilor, încredere și capital propriu cât mai mare, cooperația noastră se va putea desvolta pentru ca ea să îmbrățișeze treptat întreaga viață economică și culturală a țării spre întărirea săteanului prin justa valorizare a produselor sale și asanarea lui morală.

D. subinspector *Ilie Codreanu,* în expuneri amănunțite, a dat lămuririle cuvenite pentru atragerea capitalului și depunerilor spre fructificare, consolidarea portofoliului și reducerea vânzărilor pe credit, ca și asupra valorizării cerealelor sătenilor.

Dl subinspector *Gh. I. Ciurescu,* a arătat interesul general de a se organiza cooperația și care este marea participație la această operă a organizării contabilității prin contabilii regionali, purtătorii cuvântului cooperației în înțelesul celor din sate.

Desfacerea produselor și îndeosebi a cerealelor sătenilor prin vânzările în comun a fost desbătută cu un viu interes grație diverselor explicații ale dlui inspector general Gh. Constantinescu și sprijinului dlui deputat dr. Augustin Popa cu bogate cunoștinți și în materie de cooperație și mai ales cu un suflet cu totul contopit în interesul săteanului român.

Intr'o atmosferă de adevărată frăție cooperatistă și cu mari speranțe pentru viitor, s'au despărțit pe înserate cei ce vor fi purtătorii cuvântului cooperației.

Și, ca încheiere, aducem mulțumirile noastre dlui subinspector Ilie S. Codreanu și celor ce i-au dat tot concursul pentru frumoasa inițiativă, a cercurilor cooperatiste rugând pe cei ce-au asistat, să nu uite frumoasele sfaturi și îndrumări ce-au auzit și să treacă dela vorbe la fapte, singurele exemple ce au efect netăgăduit în propaganda cooperatistă.

CORESPONDENT
— Blaj —

Pentru unii D-ni Preoți, luminători ai satelor!

S'a susținut și se susține mereu la toate întrunirile cooperatiste, că băncile populare sunt lipsite de creditul necesar!...

Este adevărat!... Se pune întrebarea, că de unde și prin ce mijloace s'ar putea procura creditul necesar bunei funcționări a băncilor populare românești dela sate?!.. Și cine ar trebui să fie cei dintâi indicați să contribue la mărirea acestui credit?!... Răspunsul va fi scurt... Luminătorii satelor! Preoții români!..

Dar preoții români în majoritatea cazurilor, în loc să-și depună banii parohiei spre fructificare la băncile populare românești, îi depun la cele ungurești, sau jidovești!...

Rațiunea?!... Că băncile ungurești, sau jidovești, ar da mai multe procente pentru banii depuși spre fructificare, decât băncile populare! Apoi că băncile ungurești și cele jidovești ar oferi o mai mare garanție decât cele românești!...

Și astfel stând lucrurile, în loc ca băncile populare deja înființate prin străduința unora, să progreseze, cât rivește mărirea creditului și garanției, regresează!.. Dece?!... Tocmai din cauza D-lor preoți luminători ai satelor, cari astfel înțeleg să sprijine cooperația română!.. Nu vorbesc de toți D-nii preoți, luminători ai satelor, ci numai de aceia, cari se vor simți cu musca pe căciulă, la citirea prezentului articol!...

Sprijinirea cooperației române, ar trebui să vină mai întâiu din partea D-lor luminători ai satelor!... Nu numai cu vorba, ci și cu fapta. Vrem să vedem pe cei ce se mândresc cu acest titlu că au mai mult suflet românesc în ei, cât privește faptele lor, cari sortite sunt să rămână de exemplu celor ce-i ascultă în biserică predicând cuvântul lui Dzeu!..

Trăind în niște timpuri grele, când nu putem aștepta numai ajutoare din partea Statului, care-și are datoriile lui de 18 miliarde, ar trebui ca D-nii preoți-luminători ai satelor, cari vor fi căzut în greșală, cum am scris mai sus, să se îndrepte, iar capitalurile de cari dispun să fie vărsate băncilor populare românești, iar nu celor ungurești și jidovești, dând prin aceasta exemple rele credincioșilor, cari urmând exemplul fac la fel, așa că ne vedem cât privește creșterea creditului băncilor populare, la o stagnare destul de

© BCU CLUJ

regretabilă. Mai mult suflet românesc în faptele D-voastre luminători ai satelor, aceasta o vrea poporul pe care îl conduceţi!

Greşala putându-se îndrepta, aşteptăm să vedem efectul acestor puţine rânduri!... Dar dacă totuşi — dar nu cred — se vor vedea pe ici pe colo stăruinţi în a greşi şi mai departe, suntem datori să le scoatem în vileag şi să-i calificăm aşa cum trebuie pe cei ce vor stărui în a greşi!..

Sprijiniţi cooperaţia română, căci vă sprijiniţi neamul... aceasta să vă fie deviza în vorbă şi'n fapte D-lor preoţi-luminători ai satelor!...

Poporul aşteaptă exemple din partea celor ce pretind a-i conduce. Greşelele se iartă, dar nu se va ierta stăruinţa în a greşi!.

Un cooperator — Turda.

De ce nu se desvoltă Cooperaţia în părţile acestea?...

In ziua de 2 Septemvrie a. c. *Ministrul Muncii Dl. Răducanu*, ne-a făcut bucuria de a veni în capitala Ardealului, la Cluj, unde a ţinut o consfătuire cu delegaţii cooperatori din Transilvania.

Dl. Ministru, în frumoase cuvinte, a explicat folosul ce aduce Cooperaţia omenirii; cum s'a lucrat pe terenul Cooperatist în trecut şi cum trebuie să se muncească în viitor. Au răspuns mai mulţi Cooperatori, dându-şi fiecare părerea, care după cum a crezut, că de ce Cooperaţia românească nu înaintează cu paşi mai repezi.

Am cerut şi eu cuvântul, însă fiind alţii mai comyetenţi li s'a dat lor, iar mie nu. Se poate că nu mi s'a dat, fiindcă am fost *singurul ţăran*, care am cerut să vorbesc.

Ori eu am voit să spun Dlui Ministru, cari sunt cauzele, pentru cari nu se desvoltă Cooperaţia, în părţile noastre.

Cooperaţia în acestea părţi nu se desvoltă din următoarele cauze:

1.) Nu se face destulă *propagandă* cu graiu viu şi în scris! Conducătorii satelor noastre, în mare parte, în loc să facă propagandă cooperatistă, fac propagandă de partid. In loc să dea sfaturi sătenilor cum să se organizeze în Cooperaţie, dau sfaturi cum să se organizeze în cete de bătăuşi şi să se urască frate pe frate, pentrucă cutare-i liberal, averescan, naţional-ţărănist, sau Ardelean, ori regăţean, unit sau neunit.

Aceşti pretinşi conducători ai satelor în loc să dea ajutor Organelor de inspecţie şi propagandă Cooperatistă, trimişi din Centrala sau din Oficiul Naţional al Cooperaţiei, agită contra acestora şi îndeamnă poporul, să n'asculte de vorbele lor, că aceia sunt ..... de pildă:.... regăţeni..... Şi aceşti Domni controlori sau inspectori, în loc să fie respectaţi şi în loc să le mulţumim pentru sfaturile ce ni le dau, din multe sate sunt chiar alungaţi şi huiduiţi....

De gazetele scrise pentru popor să nici nu mai vorbim. O mare parte din ele sunt pline de ură şi nu se găseşte în ele un singur cuvânt, scris pentru cooperaţie.

2.) Cooperaţia în aceste părţi nu este *sprijinită*, ci mai mult putem zice, că este persecutată, iar ca să o dovedesc aceasta, voiu scrie de pildă câteva date asupra Cooperativei *„Bologana“* din comuna Bologa, judeţul Cluj, pe care cu modesta mea pricepere am înfiinţat-o şi codus, de nouă ani până azi.

Această cooperativă am înfiinţat-o după ce ani de-a-rândul am fost exploataţi de întreprinderile jidoveşti, la cari trebuia să muncim. Şi ca să nu mai fim exploataţi ne-am organizat într'o Cooperativă de producţie şi consum.

N'aveam de valorizat nici cereale, că pământul ne este de munte şi neproductiv, n'aveam nici păduri, căci pădurile din jur, le-a ras depe faţa pământului *„negustorii pur sânge“*, Jidanii, rămânând stâncile pleşuve.

Ne-am hotărît astfel ca prin cooperativă să exploatăm acele stânci, singura valoare ce aveam. Granitul format cuburi, extras din ele, am început să-l valorizăm, direct la Primăriile: Cluj, Turda, Gherla, Lugoj şi Arad.

Mărindu-ni-se producţia şi micşorându-se comenzile, a trebuit să ne căutăm piaţă de desfacere în Capitala Ţării: în Bucureşti.

Cu durere în suflet, trebuie să-o mărturisesc, că de trei ani, de când furnizăm pentru capitală, n'am ajuns să furnizăm direct.

Primăriile Capitalei publică concurs de licitaţie pe cel puţin un lot, 10.000 metri patraţi, cu termin de predare maximum trei luni de zile. La acest lot este necesar 270 vagoane. Ca să avem în depozit această cantitate, am avea lipsă de un capital de două milioane şi jumătate lei, iar capitalul nostru cu toate fondurile, nu se urcă nici la un milion, plus un jumătate milion dela Centrală, din care o mare parte este plasat în secţia de consum, imobile, mobilier, unelte, secţia forestieră etc.

In luna Iunie a. c., spre marea noastră bucurie, soseşte la noi un Domn, care se recomandă că este Consilier Comunal din Bucureşti, şi vine la noi să vadă dacă avem piatră, inzistând, ca întreg produsul nostru să-l vindem Dlui Stelian Dumitrescu, „furnizorul primăriei“. Cum noi cunoşteam pe acest Dumitrescu, care şi-a lăsat afacerile, ce le-a avut pe valea noastră, să le lichideze Parchetul Tribunalului Cluj şi mai ales că nu ni se părea nici de preţ, n'am putut ajunge de acord.

Atunci Dl. Consilier Trembinschi (căci aşa se numia) m'a chemat şi mi-a spus între patru ochi, că: „să nu aştept după Ionescu (care ne valoriza produsele la Bucureşti), că dela el nu mai cumpără nici o piatră, ci să o vând lui Dumitrescu“.

Foarte bine, îi răspund eu, cu toate că Ionescu s'a purtat cinstit cu noi până acum, însă şi noi am dori să ne scăpăm de el, de aceea *Vă rog pe Drs., luaţi-ne piatra direct şi atunci Cooperativa noastră îşi va ajunge adevăratul scop pentru care s'a înfiinţat.* — „Cum să trec eu peste omul acesta“, răspunse Dl. Consilier, arătând spre Dumitrescu.

Cooperativa de mai sus are încheiate în staţia Poieni, două loturi, unde-şi depozitează produsele. Neputând valoriza produsele, am cerut în două rânduri să ni se mai închirieze două loturi în sus numita staţie. Prima noastră cerere înaintată cu Nr. 62 din 14./VI. a. c. ni s'a respins de către staţia de mai sus, iar a doua, înaintată cu adresa numărul 76 din 6/VII. a. c. ni s'a respins de către Ispecţia VII. de Exploatare biroul M./5, cu adresa Nr. 13.8 din 12 Iulie 1929.

Ce era să facem? Muncitorilor le trebuieşte pâine şi transportă piatra în gară, pentru a fi la îndemână, la o eventuală comandă.

Ne pomenim însă cu o somaţie din partea sus numitei Inspecţii, prin care ne cere ca pentru 155 m. p., ce am ocupat peste loturile închiriate, să plătim o taxă de Lei 15.500.— (Cincisprezeze mii cinci sute lei), când chiria pentru 2 loturi, 180 m. p., ar fi numai de Lei 1.650.—

Acestea de mai sus, sunt numai o mică parte din câte întimpină o singură Cooperativă.

Iată deci, de ce nu se desvoltă Cooperaţia cum ar trebui:

Nu se face destulă propagandă, şi nu este sprijinită!

IOAN L. POTRA.
Bologa — Cluj.

© BCU CLUJ

Scrisoare către ziarul „Curentul“

Cluj, la 19 Sept. 1929.

Onor. Redacţiune.

Citesc zilnic „Curentul“. O singură zi, plecat fiind printre Moţii mei, m'am lipsit de prilejul de-a urmări scrisul.

Astfel mi-a scăpat să văd numărul, în care am auzit dela prieteni, şi văd din comentarul editorial, ce i se face ulterior, un reportaj îmi atribue, că împreună cu Dl profesor I. C. Cătuneanu aşi fi întemei..t un nou partid: „Naţional-Radical.“

Ţin să dau cea mai formală desminţire acestei aserţiuni, pe dea întregul de domeniul fanteziei.

Independent şi retras din viaţa politică zilnică, mă preocupă deocamdată numai cauza ardentă a Moţilor, **împinşi la exasperare prin nelegiuirile fără sfârşit.**

Numai primejdia şi glasul Ţării „n'ar putea în viitor determina să reîntru în lupta politică militantă, la vârsta de 64 de ani, când după furtunile vieţii, mele aşi avea dreptul la linişte, dar şi atunci nici într'un caz în cadrele ideii de „partid“.

La noi din păcate, forma de partid, în esenţa sa ca artă pângărită şi ştiinţă otrăvitoare prin subiectivismul interesat, este în epoca de faţă, complectamente compromisă, graţie ipocriziei, şi demagogiei care nu respectă nici bariera ideii de stat naţional şi de drept.

In consecinţă un bun Român, în concepţia lăsată nouă de nemuritorul Rege Ferdinand I, nu poate vedea pentru salvarea şi consolidarea Ţării-Unite, altă soluţie decât „Alianţa tuturor patrioţilor, ad retinendam Coronam“, **fără deosebire de partide.**

Dr. AMOS FRANCU
Cluj.

Poşta Administraţiei.

Aducem pe această cale, viile noastre mulţumiri domnilor Abonaţi, care prin banii trimişi sau plăţi sub formă de abonament, asigură apariţia punctuală a revistei „Infrăţirea Românească“, care propagă deşteptarea conştiinţei naţionale la Români, arată pericolul jidovesc, care voeşte să ne sugrume naţiunea, să ne distrugă Biserica, Armata şi Statul, şi demască fără cruţare pe toţi acei jidoviţi — coade de topor — care pentru arginţii lui Iuda ajută uneltirile Jidovilor.

S. Peneş, cotizaţie	1 Septemvrie 929	200	Lei
A. Brăteanu	1 August 929	500	„
N. Rădulescu	1 Decemvrie 929	600	„
N. Rădulescu, tablou		100	„
Dr. A. Bugnariu	1 Noemvrie 1929	300	„
R. Ştefu	1 August 929	500	„
Col. Brânduşa, cotizaţie		300	„
Bca S. Rom.	1 Iunie 929	300	„
Dr. V. Vancea	1 Noemvrie 928	300	„
V. Gomboş	1 Noemvrie 929	150	„
Dr. N. Cristea	1 Ianuarie 1930	300	„
Col. Vasilescu, cărţi		115	„
Bibl. Casa Centr. Impr.	1 Ianuarie 1930	300	„
Dr. Balota	1 Noemvrie 928	400	„
V. Huniade	1 Noemvrie 1929	150	„
P. Domşa	1 Ianuarie 930	450	„
Bca „Albina“, Sibiu	1 Noemvrie 1929	300	„
Bca Centr., Haţeg	1 Noemvrie 1929	300	„
Dr. S. Cosma	1 Iunie 1929	300	„
M Checiches, restanţă		100	„
Dr E. Bratu, cotizaţie		200	„
N. Popa	1 Martie 930	600	„
A. S. Mureşanu	1 Ianuarie 1930	300	„
I. Arcaşu	1 Iunie 928	300	„
A. Mureşanu	1 Ianuarie 1930	300	„
Dr. Stanila cotizaţie		400	„
Dr. Runcan	1 Noemvrie 1929	600	„
V. L. Stănescu	1 Martie 930	300	„
Gh Marcu	1 Maiu 930	150	„
N. Zorca	1 Aprilie 928	300	„
G. Bubinanu	1 Ianuarie 930	450	Le
I. Popa	1 Noemvrie 1929	825	„
Gh. Dabija	1 Ianuarie 930	150	„
Gh. Popescu	1 Noemvrie 929	1000	„
I. Ionescu	1 Ianuarie 930	300	„
M. Sofianu	1 Martie 928	190·75	„
I. Anghelescu	1 Noemvrie 929	300	„
I. Rusu	1 Martie 930	150	„
G. Hornoiu	1 Ianuarie 930	400	„
Dr. L. Gruescu	1 August 929	300	„
V. Corijescu	1 Iunie 931	300	„
Dr. D. Lascu	1 Ianuarie 929	200	„
I. Ionescu	1 Ianuarie 932	600	„
R. I. Ştefănescu	1 Aprilie 931	300	„
L Rusu	1 Februarie 930	300	„
I Beleuţa	1 Februarie 930	300	„
Dr. H. Vasiliu, reviste		145	„
A. Goga	1 Noemvrie 928	225	„
Dr I. Stroia	1 Octomvrie 930	300	„
I Peneş, hârtie		336	„
Grl Drăgu	1 Noemvrie 929	1110	„
T. Roşca	1 Ianuarie 930	100	„
N. Brădăteanu	1 Ianuarie 930	300	„
Col Mărculescu	1 Septemvrie 929	150	„
C. Chilescu	1 Maiu 931	13 0	„
E. Buţunoiu	1 August 929	150	„
M. Bucşa	1 Ianuarie 930	150	„
Org. L. A. N. C Craiova	1 Noemvrie 928	300	„
V. Chendreanu	1 Iunie 930	300	„
Dr. I. de Covats	1 Noemvrie 929	600	„
T. Abrudeanu	1 Noemvrie 929	300	„
G. Cenca	1 Noemvrie 929	150	„
E. Neamţiu	1 Noemvrie 929	300	„
A. Bidianu	1 Ianuarie 930	300	„
C Petcu, tablouri		200	„
Uniunea Stud. tablouri		200	„
Centr Stud, Oradea, tabl.		100	„
A Poporescu	1 Octomvrie 930	300	„
N. Popa	1 Martie 930	600	„
T. Miscoiu	1 Octomvrie 930	300	„
C. Sudeţanu	1 Noemvrie 928	150	„

© BCU CLUJ